

**ŽIVJO,
NEZNANEC**

Katherine Center
ŽIVJO, NEZNANEC
Zbirka ZaLjubljeni

Naslov izvirnika

Hello Stranger

Copyright © 2023 by Katherine Center

© za slovensko izdajo Založba Primus d. o. o., Brežice 2026

Vse pravice pridržane. Nobenega dela te knjige ni dovoljeno reproducirati ali prenašati v kakršni koli obliki ali s kakršnimi koli elektronskimi ali mehanskimi sredstvi, vključno s fotokopiranjem, snemanjem ali s kakršnim koli sistemom shranjevanja in priklica informacij, brez pisnega dovoljenja založnika, razen v primeru kratkih navedkov, vključenih v kritiške članke ali kritike.

Prevedla: Anaja Sever

Lektorirala: Jana Lavtižar

Uredila: Kaja Regula

Oblikovanje: Janja Baznik

Izdala in založila: Založba Primus, d. o. o., Brežice, www.primus.si

Za založbo: Damjan Racman

Tisk: Primus digitalni tisk

Naklada: na zahtevo

Brežice, 2026

KATHERINE CENTER

ŽIVJO,
NEZNANEC

Prevedla Anaja Sever

PRIMUS
izbrane knjige

Moji čudoviti mami Deborah Inez Detering.

Znova.

Počlaščena sem, da sem tvoja hči.

Kako naj se ti sploh dovolj zahvalim?

PRVO POGlavJE

Prva oseba, ki sem jo poklicala, ko sem izvedela, da sem se uvrstila na letni natečaj Severnoameriškega portretnega društva – tisti pomembni, ki ti lahko spremeni življenje –, je bil moj oče.

To je bilo čudno. Očeta ne pokličem nikoli.

Vsaj ne prostovoljno.

Seveda sem ga poklicala za njegov rojstni dan, na dan mučenikov ali novo leto – in upala, da bom imela srečo in se ne bo javil, tako da bom lahko pustila veselo sporočilo v smislu »Joj, škoda, da sva se zgrešila«, pobrala zasluge in opravila s tem.

Vedno sem ga poklicala samo iz dolžnosti. Nikoli zato, ker bi si to želela. Nikoli, nikoli samo zato, da bi se pogovarjala. In nikoli – bog ne daj – zato, da bi mu povedala kaj o *sebi*.

Od nekdanj je bil moj cilj, da očetu *ne* povem ničesar o sebi. Da sem brez prebite pare. Da mi v izbranem poklicu še vedno – znova in znova – spodleti. Da sem končala še eno zvezo in se preselila v svoj umetniški atelje, ki nikakor ni primeren za bivanje, ker si nisem mogla privoščiti stanovanja.

To so stvari, ki jih povem, samo če jih mora kdo nujno vedeti.

In njemu jih nikakor ni bilo treba.

To mi je pravzaprav dalo strukturo – nenehno izmišljanje zgodb o tem, kako dobro mi gre, ki sem jih pripovedovala njemu in svoji zlobni mačehi Lucindi. Vedno sem bila »odlično«. Ali »noro zaposlena«. Ali »*neverjetno* uspešna«.

Ničesar si nisem načrtno izmišljevala. Samo močno sem se trudila, da bi prikrila resnico.

Resnica je bila, da pred osmimi leti nisem poslušala očeta – pustila sem medicino in šla namesto tega študirat likovno umetnost.

»Likovna umetnost?« je vprašal, kot da še v življenju ni slišal zanjo. »Kako natanko pa misliš živeti od tega?«

Skomignila sem. »Postala bom ... slikarka.«

Uf, tega ni dobro sprejel.

»Torej hočeš reči,« je rekel in tista žilica na čelu mu je začela utripati, »da si želiš končati v grobu za reveže?«

Namrščila sem se. »Ne bi rekla, da si to *želim*.«

Čisto mogoče, da je hotel, da postanem zdravnica, ker je bil zdravnik sam. In čisto mogoče, da ni hotel, da bi postala slikarka, ker je bila slikarka moja mama. Ampak o tem nisva govorila.

Nadaljeval je: »Zavrgla boš kariero – dobro plačo –, zato da boš lahko zapravila svoje življenje za nekaj nepomembnega, s čimer se ne boš mogla preživljati?«

»Če to rečeš na tak način, res zveni slabo.«

»Zveni grozno!« je rekel, kot da je zadeva s tem zaključena.

»Ampak pozabljaš dvojje,« sem rekla.

Oče je čakal, da ga razsvetlim.

»Ne maram medicine,« sem začela šteti na prste. »In rada imam umetnost.«

Najbrž ni treba razlagati, da se mu ne prvo ne drugo ni zdelo pomembno. Potem je namignil še, da sem razvajena, neumna in da nikoli nisem zares trpela.

Čeprav sva oba vedela – vsaj glede zadnjega –, da to ne drži.

Kakorkoli, to ni bilo pomembno. Odločitev, kaj bom naredila iz svojega življenja, ni bila v njegovih rokah. Navsezadnje sem bila jaz tista, ki ga bo morala živeti.

Oče ni rad izgubljal. »Ne prosi me za pomoč, ko boš brez denarja,« je rekel. »Na svojem si. Če si boš izbrala to pot, jo boš prehodila sama.«

Skomignila sem. »Za pomoč te nisem prosila že od štirinajstega leta.«

Oče je vstal in odrinil barski stol z značilnim zvokom, ki je pomenil, da je zadeva zanj zaključena. Ta pogovor – in mogoče tudi očetovstvo.

Še danes se spomnim odločnosti, ki sem jo čutila, ko sem ga gledala, kako odhaja. Danes se mi zdi skoraj naivna. *Ti bom že pokazala*, sem si mislila, sveto prepričana vase. *Poskrbela bom, da ti bo žal, ker nisi že od začetka verjel vame.*

Če sem iskrena: to se ni zgodilo. Vsaj ne do danes.

To je bilo pred osmimi leti.

Diplomirala sem iz likovne umetnosti. Na podelitev diplom sem šla sama, korakala mimo družin, ki so ponosno pozirale za fotografije, nato pa se v razmajani toyoti – na katero sva s prijateljico Sue za parado umetniških avtov narisali kričeče rožnate plamene – zmagoslavno odpeljala s parkirišča fakultete.

In potem?

Sledila so dolga leta, ko ... mu *nisem pokazala*.

Prijavljala sem se na natečaje, na katerih nisem zmagala. Svoja dela sem prijavljala na razstave, a me niso sprejeli. Iz meseca v mesec sem se prebijala s slikanjem portretov – človeških in živalskih – po fotografijah, ki sem jih na Etsyju prodajala za sto dolarjev.

Ampak to ni bilo dovolj niti za najemnino.

Toda kadarkoli sem govorila z očetom, sem se pretvarjala, da »sem uspešna«.

Ker je mogoče tisti dan imel prav. Mogoče res drvim proti grobu za reveže. Ampak raje bi se zakopala v *zemljo pod tistim grobom*, kot da bi mu to priznala.

Mogoče sem ga zato poklicala, ko sem izvedela, da sem se uvrstila na tisti natečaj.

To je bil že samo po sebi dosežek – in če bi zmagala, bi dobila veliko denarno nagrado.

Verjetno me je za hip zamikalo, da bi mu prvič v življenju povedala nekaj resnično dobrega.

In konec koncev – ali si vsi globoko v sebi ne želimo, da bi bili

starši ponosni na nas? Tudi dolgo po tistem, ko smo že zdavnaj obupali nad tem?

V navalu navdušenja sem pozabila, da mu je vseeno.

Na srečo – in povsem pričakovano – se ni oglasil. Dobila sem telefonsko tajnico. To je pomenilo, da lahko pokličem nekoga drugega. Nekoga, ki mu ni vseeno.

»Kaj?!« je zavpila Sue, takoj ko sem dokončala stavek. »To je *noro!*« Črko o je vlekla skoraj celo minuto. *Noooooooooooooooooo.*

Jaz pa sem si dovolila uživati v tem.

»Glavna nagrada je deset tisoč dolarjev,« sem dodala, ko je končala.

»O moj bog,« je rekla. »To je še bolj noro.«

»In ugani, kaj še?«

»Kaj?«

»Razstava, na kateri bo tudi žirija, ki bo izbrala zmagovalca, bo tukaj. V Houstonu.«

»Mislila sem, da bo letos v Miamiju.«

»To je bilo lani.«

»Torej ti sploh ne bo treba na pot!« je rekla Sue.

»Kar je perfektno! Ker si je tako ali tako ne bi mogla privoščiti!«

»To je usoda!«

»Ampak ali je mogoče *preveč* prikladno? Tako zelo, da mi bo prineslo smolo?«

»To ni mogoče,« je odvrnila Sue. Nato pa, kot da bi jo jaz prosila za to, dodala: »Kakorkoli, dogovorjeno.«

»Kaj je dogovorjeno?«

»Prirediti morava zabavo!« je rekla. Od nekdaj je bila ekstravertirana.

»Zabavo?« sem se mlačno poskusila upreti.

»Zabavo! Zabavo!« je skoraj zapela v telefon. »Že leta in leta je tvoje življenje ena sama katastrofa! To moramo proslaviti!«

Ena sama katastrofa se mi je zdelo malce preveč kruto.

Ampak *prav*. Ni se motila.

»Kdaj?« sem vprašala, in že me je prevzela groza ob misli, koliko pospravljanja me čaka.

»Nocoj!«

Sonce je že zahajalo. »Nocoj ne morem ...« sem začela, a še preden mi je uspelo dokončati »organizirati zabave«, je bila odločitev sprejeta.

»Imeli jo bomo na tvoji strehi. Tako ali tako nisi imela zabave ob vselitvi v nov dom.«

»To ni dom,« sem jo popravila. »Brlog je.«

»Potem pa zabave ob vselitvi v brlog,« je mirno nadaljevala Sue.

»Ne bodo tvoji starši jezni?« sem vprašala. Gospod in gospa Kim sta bila lastnika stavbe – tehnično gledano v njej sploh ne bi smela živeti.

»Ne, če bo zabava *zate*.«

Tudi Sue – njeno korejsko ime je Soo Hyun, a ga je uradnik za priseljence malce amerikaniziral – je nekoliko razočarala starše, ko je izbrala študij umetnosti; tako sva se pravzaprav povezali. A njeni starši so bili preveč mehkega srca, da bi lahko dolgo ostali jezni. Sčasoma so me nekako posvojili in pogosto so Sue dražili, da sem njihov najljubši otrok.

Skratka – zabava *bo*.

Dinamika najinega odnosa je že od nekdaj takšna. Sue je optimistična, polna energije in ves čas išče priložnosti, da naju spravi med ljudi. Jaz pa se vedno upiram. In nazadnje naveličano popustim.

»Zabave ne moreš pripraviti v dveh urah,« sem ugovarjala.

»Izziv sprejet,« je rekla Sue. Nato je dodala: »Sem že poslala sporočilo skupini.«

Še naprej sem ugovarjala – čeprav sem že izgubila. »Moj prostor ni primeren z zabavo. Primeren ni niti zame.«

O tem se ni nameravala prepirati. Spala sem na zložljivi postelji, ki sem jo našla pri kosovnih odpadkih. Ampak hkrati ni popustila. »Zunaj bomo. V redu bo. Končno boš lahko obesila tiste lučke. Povabila bom same zakon ljudi. Ti moraš samo kupiti vino.«

»Ne morem si ga privoščiti.«

Ampak Sue to ni bilo všeč. »Koliko ljudi se je prijavilo v prvem krogu?« me je vprašala.

»Dva tisoč,« sem rekla in že čutila, da bom klonila.

»In koliko je finalistov?«

»Deset,« sem odvrnila.

»Točno tako,« je rekla Sue. »Premagala si že tisoč devetsto devetdeset tekmecev.« Za trenutek je pomolčala, da je poudarila to število, potem pa tlesknila s prsti in dodala: »Premagati jih moraš samo še devet.«

»Kakšno zvezo ima to z zabavo?« sem vprašala.

»Kmalu boš osvojila deset tisoč dolarjev. Lahko si privoščiš *eno* steklenico vina.«

In tako se je Sue lotila organiziranja zabave v zadnjem trenutku.

Povabila je vse ljudi, ki sva jih spoznali med študijem – z izjemo Ezre, mojega bivšega –, nekaj svojih prijateljev, učiteljev likovne umetnosti in svojega dolgoletnega fanta Witta. Ta ni bil umetnik, ampak poslovnež, ki je bil med študijem kapetan atletskega moštva. Suejini starši so ga imeli radi, čeprav ni bil Korejec, ker je lepo ravnal z njo – pa tudi ker je dobro zaslužil, tako da je Sue lahko bila, kot je rekel njen oče, »lačna umetnica, ne da bi dejansko stradala«.

Sue je – ljubeče – rekla, da bo Witt »igral vlogo stereotipnega športnika«.

Imela sem dve nalogi: obleči rožnato obleko z našitimi cveticami, ki je bila nekoč mamina in sem jo nosila samo ob zelo zelo posebnih priložnostih ... ter kupiti čim več vina za dvajset dolarjev.

Živela sem v starem delu mesta, kjer je bilo polno skladišč, in edina trgovina, do katere sem lahko šla peš, je bila tam že od sedemdesetih: stara, poceni trgovinica, v kateri si lahko kupil čisto vse. Spredaj je bilo sveže sadje, iz zvočnikov je odmeval R&B, Marie, ki je bila ves čas v trgovini, pa je sedela pri blagajni. Vedno je nosila živobarvne kaftane, ob katerih je njena toplo rjava koža sijala, vse kupce pa je klicala *srček*.

Ravno ko sem vstopila, mi je zazvonil telefon. Oče je vračal klic.

Zdaj ko je začetni naval adrenalina popustil, sem omahovala, ali naj se sploh oglasim. Če se bom, bova nazadnje verjetno oba razočarana.

A sem se nazadnje vseeno oglasila.

»Sadie, kaj je?« je uradno rekel. »Ravno se vkrcujem na letalo za Singapur.«

»Hotela sem ti sporočiti dobro novico,« sem rekla, zavila na oddelek s kosmiči in stišala glas.

»Slabo te slišim,« je rekel oče.

»Imam dobro novico,« sem rekla nekoliko glasneje. »In hotela sem jo,« – resno, kaj govorim? – »deliti s teboj.«

Ampak oče je zvenel živčno. »Po zvočnikih se sliši več napovedi za vkrcanje naenkrat, jaz pa imam samo en odstotek baterije. Lahko počakaš? Vrnem se čez deset dni.«

»Seveda lahko počakam,« sem rekla in v tistem trenutku sklenila, da je zapravil priložnost. Mogoče mu bom povedala, ko bom imela v žepu ček za deset tisoč dolarjev. Če bo imel srečo.

Ali pa tudi ne. Ker je v tistem trenutku prekinil klic.

V resnici ni opravil z menoj. Le druge stvari so bile zanj pomembnejše.

Končala sva. Brez slovesa. Kot po navadi.

Nič hudega. Čakala me je zabava. In vino.

Ko sem zavila na oddelek z alkoholnimi pijačami, se je iz zvočnikov zaslišala pesem *I Second That Emotion* Smokeyja Robinsona, ki je bila ena maminih najljubših.

V javnosti običajno ne pojem naglas – še najmanj *v falzetu*. A s to pesmijo je bilo povezanih toliko lepih spominov na mamo – in vedela sem, kako hitro me lahko preplavi očetova toksičnost –, da se mi je zdelo, kot bi mi Smokey vrgel rešilno vrv.

Pogledala sem lastnico. Z nekom je govorila po telefonu in se smejala. Kolikor sem videla, sva bili v trgovini sami.

Zato sem se predala trenutku in zapela – sprva potihoma, potem pa, ko sem videla, da me Marie sploh ni opazila, nekoliko glasneje. V balerinkah in maminih rožnati obleki za posebne priložnosti sem se pozibavala v ritmu pesmi, se prepustila in si dovolila, da se počutim malce bolje – tresla sem ramena, tako kot me je naučila mama, in občasno zamigala z zadnjico.

Mala, zasebna plesna zabava za enega, ki ti izboljša razpoloženje.

Potem pa me je, medtem ko sem stala na oddelku z alkoholnimi pijačami, pela najljubšo pesem mame, ki sem jo že davno izgubila, in nosila njeno obleko, nekaj prešiniilo: tudi moja mama – prav tako portretna slikarka – je sodelovala na tem natečaju.

Točno na tem. Tisto leto, ko sem dopolnila štirinajst let.

To sem vedela, že ko sem se prijavila. A če sem iskrena, sem se na natečaje prijavljala tako pogosto, zavrnilo pa so me tolikokrat, da o tem nisem preveč razmišljala.

Ampak to je bil tisti. Tisti, za katerega je slikala portret – mimogrede, mojega –, ko je umrla. Portreta ni dokončala in njenih del niso razstavili.

Nenadoma sem se začela spraševati, kaj se je zgodilo s tistim portretom.

Če bi morala ugibati, bi rekla, da ga je Lucinda vrgla v smeti.

Običajno ne jočem. In prepričana sem, da je bilo to deloma zaradi navdušenja, ker sem se uvrstila na natečaj, deloma zaradi nepričakovane ostrine v očetovem glasu, deloma zato, ker sem nosila mamino obleko, in deloma zaradi spoznanja, da je na tem natečaju sodelovala tudi ona ... Čeprav sem bila med prepevanjem njene najljubše pesmi v prazni trgovini srečna, sem bila tudi žalostna.

Oči so se mi znova in znova napolnile s solzami, ki sem si jih morala ves čas brisati. Ne bi si mislili, da lahko vse to počneš naenkrat, kajne? Plešeš, poješ *in* jočeš? Ampak jaz sem živ dokaz: mogoče je.

Morda pa je tista pesem učinkovala kot talisman, ker sem ravno proti njenem koncu zagledala vino s prazničnimi pikčastimi etiketami, znižano na šest dolarjev na steklenico.

Ko sem prišla do blagajne s polnim naročjem steklenic, sem imela občutek, da je Sue imela prav. Seveda moramo proslaviti! Svojega psa Peanut – ki je še bolj introvertiran kot jaz – bom morala za nekaj ur preseliti v omaro skupaj z njegovo posteljo, ampak mi bo že odpustil. Seveda mi bo.

Za vsak primer sem pograbila še pasje priboljške v obliki takosov, ki mu jih bom ponudila v opravičilo. S tem bom preseгла svoj proračun, ampak Peanut je bil vreden tega.

Pri blagajni sem opazila šopek marjetic in pomislila, da bi bilo lepo, če bi si eno zataknila za uho – to je počela mama, ko sem bila še otrok. Zdelo se mi je, da bi ji bilo všeč, če bi proslavila tako. S cvetlico.

A sem se potem odločila, da je šopek predrag.

Namesto tega sem postavila na pult steklenice vina in pasje priboljške, se nasmehnila lastnici, segla po torbici ...

... in ugotovila, da je nimam.

Pogledala sem navzdol in se potipala po drugem boku, če je morda tam. Potem sem pogledala po tleh, če mi je morda padla. Nato sem pustila vino in priboljške na pultu, dvignila prst, češ *Samo trenutek*, in stekla preverit prazne oddelke.

Nič. Hm. Pustila sem jo doma.

To glede na današnji kaos niti ni bilo tako presenetljivo.

Ko sem se vrnila, je Marie že začela skenirati nalepke na vinu, in ker nisem hotela prekiniti njenega pogovora, sem ji pomahala z rokami, češ *Pozabite*.

Pogledala me je, češ *Ali boste kupili tole?*

Skomignila sem, kot bi hotela reči *Oprostite! Pozabila sem torbico!*

Povesila je ramena in zavzdihnila, a še preden bi lahko preklicala račun, je moški glas za menoj rekel: »Jaz bom plačal.«

Presenečeno sem se obrnila in se namrščila, češ *Kako pa ste vi prišli sem?*

A mi je samo pokimal in se obrnil k prodajalki. »Bom jaz poravnal.«

To ni pomembno ... ampak bil je čeden.

Bil je običajen belopolt moški – saj veste, takšen, podoben Kenu. Ampak zelo zelo privlačen.

Ker sem portretistka, vsak obraz, ki ga uzrem prvič, najprej v mislih ocenim glede na njegovo obliko, strukturo in najbolj zanimive poteze – in lahko vam natančno povem, zakaj je bil tako privlačen in hkrati povprečen. Hočem reči, v umetnostnem smislu.

Vse na njem je bilo povprečno in proporcionalno. Ni imel prevelike brade, preširokih nosnic ali ušes kot Dumbo. Ni imel prevelikih ustnic kot Steven Tyler, čudnih zob ali zraščениh obrvi. Saj ne, da je kaj od tega *slabo*. Zaradi zanimivih potez je obraz edinstven, in to je dobro. Je pa res tudi, da se ljudem praviloma zdijo najlepši generični obrazi.

Bolj ko je tvoj obraz povprečje vseh drugih obrazov, bolj si ljudem všeč.

Ta tip je bil najbližje povprečju, kar sem ga videla v zadnjem času. Kratki, urejeni lasje. Proporcionalno čelo, nosni greben, čeljust in brada. Popolne ličnice. Raven nos z neverjetno simetričnimi nosnicami. In ušesa,